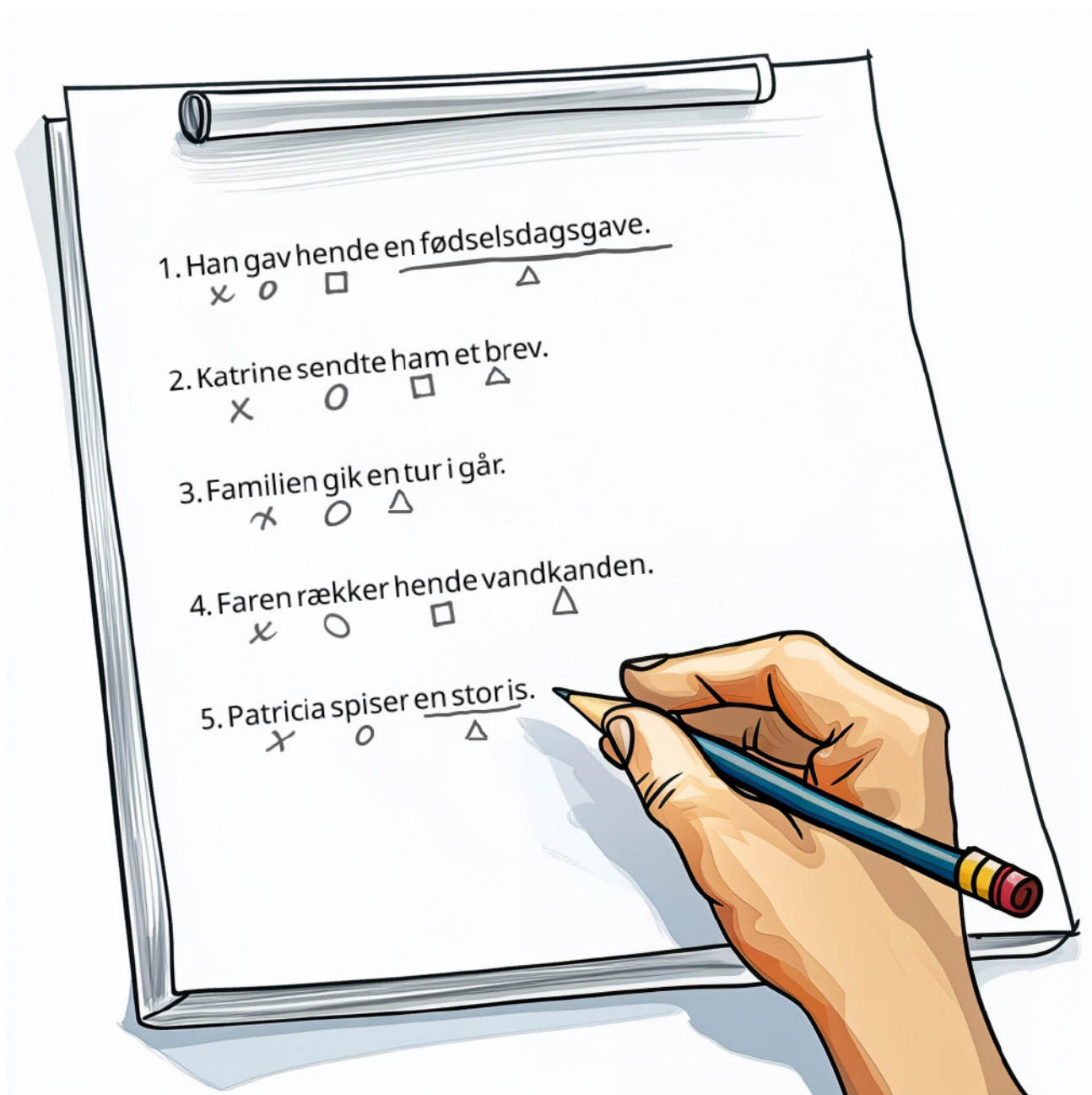

Sætningsanalyse

Dansk

Navn: _____

Klasse: _____

Indholdsfortegnelse

Udsagnsled og grundled _____	3
Lange udsagnsled _____	4
Lange grundled _____	5
Genstandsled _____	6
Hensynsled _____	7
Find alle sætningsled _____	8

I en sætning er der forskellige led. Der er altid et **udsagnsled** og et **grundled** og ofte også et **genstandsled**. Når der er et genstandsled, er der tit også et **hensynsled**.

Udsagnsleddet (O) beskriver, hvad der gøres i sætningen. Det er altid et udsagnsord, men det kan også godt bestå af flere, fx *har været* eller *er kørt*. Man finder udsagnsleddet ved først at finde det ord, hvor man kan sætte **jeg** foran. Derefter ser man, om ordet hører til andre udsagnsord. Alle udsagnsordene, der hører sammen, er ét udsagnsled.

Grundledet (X) er den, der gør noget i sætningen. Det er tit et eller flere navneord eller navne. Man finder grundledet ved at spørge: **hvem + udsagnsled?**

Genstandsleddet (△) er det, der gøres noget med. Man kan finde leddet ved at spørge: **hvad + udsagnsled + grundled?**

Hensynsleddet (□) er som regel den, man giver noget til. Det er ofte et navneord eller et stedord. Man kan finde hensynsleddet ved at spørge: **til hvem + udsagnsled + grundled + genstandsled?**

Eksempel:

Trine giver sin far en fødselsdagsgave.

Hvad kan man sætte **jeg** foran? Giver → Derfor er **giver** udsagnsled.

Hvem giver? Trine → Derfor er **Trine** grundled.

Hvad giver Trine? En fødselsdagsgave → Derfor er **en fødselsdagsgave** genstandsled.

Til hvem giver Trine en fødselsdagsgave? Sin far → Derfor er **sin far** hensynsled.

Her kan du se sætningen med de forskellige led:

Trine **giver** **sin far** **en fødselsdagsgave.**
X O □ △

Udsagnsled (O) og grundled (X)

Nu skal du øve dig i at finde de forskellige sætningsled. Først skal du finde udsagnsled og grundled.

Sæt O og X i sætningerne.

Sæt O under udsagnsleddet og X under grundleddet som i eksemplet på side 2.

1. I morgen afholder skolen et stort stævne.
2. Førhen fulgtes vi altid i skole.
3. Hvornår kører de på ferie?
4. Filmen sluttede ikke før klokken 23.
5. Inden længe kommer sommeren forhåbentlig.
6. Hvordan tænder man egentlig kaffemaskinen?
7. I morgen skal Henriette til dans.
8. Regnen silede ned næsten alle ugens dage.
9. Køerne græsser ude på marken.
10. Måske er læreren rigtig venlig.
11. Om eftermiddagen drikker familien te i stuen.
12. Mille tror aldrig på ham.
13. Nu søger jeg på internettet.
14. Sofie fik mange fødselsdagsgaver.
15. Eleverne laver lektierne henne i skolen.

Lange udsagnsled

Som du kunne læse i introduktionen, indeholder udsagnsleddet ofte flere udsagnsord. Udsagnsord er ord, der beskriver, at nogen udfører en handling, at nogen er i en bestemt tilstand, eller at noget sker. Du kan ofte sætte enten *jeg* eller *at* foran udsagnsord.

Eksempel:

Du må have været træt efter showet.

Hvad kan man sætte **jeg** foran? må have været → Derfor er **må have været** udsagnsled. *Træt* er **ikke** et udsagnsord, og derfor er det ikke en del af udsagnsleddet.

Sæt en streg under hele udsagnsleddet i sætningerne.

1. Gitte har smurt en ostemad til sig selv.
2. Du skal stoppe for rødt lys.
3. De vil rejse til Spanien i morgen.
4. Alle hundehvalpene skal vaccineres.
5. Alle familiens fem børn skal have en julegave.
6. Jeg har ringet til Gitte.
7. Vi er inviteret til bryllup i næste måned.
8. Du har bagt en dejlig kage.
9. Godt, jeg fik lavet mine lektier i går.
10. Vinderen af konkurrencen blev fundet sent om aftenen.
11. Jeg har set den mand før.
12. Linus har spist alle sine bønner.
13. Vinderen af konkurrencen blev fundet sent om aftenen.
14. Eleverne har lært om folkeeventyr i dag.

Lange grundled

Grundledet består tit af flere ord. Grundledet kan fx indeholde beskrivende tillægsord, stedord eller artikler, der knytter sig til personen eller navneordet.

Eksempel:

Min lille fætter spiller fodbold.

Hvem spiller? Min lille fætter → Derfor er Min lille fætter grundled.

Sæt en streg under hele grundledet i sætningerne.

1. Min kat har fået killinger i nat.
2. Om aftenen kigger de to søskende på stjerner.
3. Alle børnene samledes foran den store statue.
4. Engang var Amanda og Camilla bedste veninder.
5. Iben og hendes mand kommer alligevel ikke på søndag.
6. I sidste uge havde postbuddet smidt pakken i postkassen.
7. I går gik Mette og hendes kammerater en tur ved stranden.
8. Mine venner og jeg går en lang tur.
9. Mine hunde gør aldrig.
10. Den nye kaffe er meget stærk.
11. Pigens mor tabte gryden på gulvet.
12. Efter regnen kom en regnbue.
13. I fritidsklubben spiller alle børnene ofte spil med hinanden.
14. Mine bedste venner hedder Klara og Emil.
15. I går gik min mor en lang tur.

Genstandsled △

Eksempel:

Mogens finder en sort pung.

Hvad finder Mogens? En sort pung → Derfor er en sort pung genstandsled.

Sæt en streg under hele genstandsleddet i sætningerne.

1. Iben låner Marias bluse.
2. Vi går en lang tur.
3. I morgen laver jeg lektierne.
4. Har du købt havregryn?
5. Jeg giver hunden bolden.
6. Børnene elsker risengrød med kanel.
7. Hun sætter buketten i vand.
8. Hver morgen synger eleverne en salme.
9. Vi bestiller en pizza med pepperoni om lidt.
10. Har du låst hoveddøren?
11. Børnene låner bøger på biblioteket.
12. Læreren fortæller eleverne en historie.
13. Mor pakker min kuffert for mig.
14. Anton smører et stykke rugbrød.
15. Filmen så vi i biografen.

Hensynsled ☐

Eksempel:

Felix giver den lille hund en godbid.

Til hvem giver Felix en godbid? Den lille hund → Derfor er **den lille hund** hensynsled.

Sæt en streg under hele hensynsleddet i sætningerne.

1. Far giver hele familien popcorn.
2. Mormor og morfar har altid givet os gode gaver.
3. Manden giver sin kone en buket blomster.
4. Drengene gav hinanden et kram.
5. Bettina gav mig et stykke tyggegummi.
6. Ham har jeg aldrig lovet noget.
7. Læreren stillede eleverne et spørgsmål.
8. Jeg har jo lovet dig en gave.
9. Har du givet hunden mad?
10. Farmor gav Alfred en slikkepind.
11. Drengen giver sin ven bolden.
12. Manden giver kvinden en rød rose.
13. Chefen gav alle medarbejderne en bonus.
14. Lisa rækker sin søster mælken.
15. Vores lærer giver os vores opgaver tilbage.

Find alle sætningsled

Nu skal du bruge det, du har lært i de foregående opgaver.

Find udsagnsled, grundled, genstandsled og hensynsled i sætningerne.

Du skal sætte

O under udsagnsled

X under grundled

△ under genstandsled

□ under hensynsled.

1. Sangeren skrev mig en autograf.
2. Jeg sender ofte min mor en sms.
3. De giver hinanden en gave.
4. Noah sender Aske et postkort.
5. Jeg forærer min lillesøster noget tøj.
6. Jeg sender ham en besked i morgen.
7. Min søster smører mig en mad.
8. Jeg giver dem en ønskeseddel.
9. Ræven giver sine unger en mus.
10. Signe giver mig en lækker fersken.
11. Casper viser mig sin stil.
12. Jeg gav Magnus den forkerte gave.
13. Min onkel fortæller min søster og mig en historie om sin ungdom.
14. Læreren rækker hende et papir.
15. Koncerten gav Karla hovedpine.